

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11CoPr/10/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7818202130
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Čabaiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2025:7818202130.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Čabaiovej a sudkýň JUDr. Adriany Murínovej a Mgr. Angeliky Sopoligovej v spore žalobcu: A. B. C. - Deštrukprojekt, so sídlom Rožňava, Zakarpatská 6, IČO: 32 996 187, zast. JUDr. Máriou Ďurajovou, advokátkou so sídlom Rožňava, Nám 1. mája 11, proti žalovanému: D. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., G. X, zast. Advokátskou kanceláriou JUDr. Erika Šimanová, s.r.o., so sídlom F., H. XXXX/X, IČO: 47 258 853, o zaplatenie 25.000,- € s prísl., o odvolaniach žalobcu a žalovaného proti rozsudku K2-11Cpr/40/2018-427 zo dňa 30.11.2022 Okresného súdu Košice II

rozhodol:

M e n í rozsudok v napadnutej časti, t.j. okrem výroku II. o zastavení konania tak, že žalobu zamietá.

Žalovanému priznáva proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice II (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.195,60 € spolu s 5 % úrokmi z omeškania ročne od 9.4.2018 do zaplatenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (I.). Konanie vo zvyšnej časti uplatneného nároku zastavil (II.) a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 82,44 % (III).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca po jej rozšírení domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 25.000,- € s prísl., titulom regresného nároku na náhrady škody podľa pracovnoprávných predpisov, na tom skutkovom základe, že právoplatným rozsudkom Okresného súdu Rožňava 6C/36/2017-40 zo dňa 6.2.2018 bol žalobca zaviazaný zaplatiť I. J., pozostalej manželke jeho zamestnanca F. J., ktorý zomrel na následky pracovného úrazu zavineného žalovaným (bývalým zamestnancom žalobcu) dňa 25.2.2014 v priestoroch prevádzky Rožňavská Baňa 180, náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 25.000,- € v splátkach vo výške 2.500,- € mesačne počnúc dňom 15.2.2018 až do zaplatenia celého dlhu, a to pod následkom straty výhody splátok. Právoplatným rozsudkom Okresného súdu Rožňava 2T/33/2014 zo dňa 20.8.2014 bol žalovaný uznaný vinným z prečinu usmrtienia F. J., ktorého skutku sa dopustil pri manipulácii s pásovým rýpadlom zn. CAT-330B na prácu, pre ktorú nemal príslušné oprávnenie, pri premiestňovaní búracieho kladiva a jeho následnom spúšťaní na zem postupoval v rozpore s predpísaným spôsobom obsluhy stroja a bezpečnostnými predpismi, keď nezabezpečil dostatočne priestor v okruhu stroja a prenášaného bremena. Dôvodil ďalej tým, že žalovaný bol preukázateľne riadne oboznámený autorizovaným bezpečnostným technikom o predpisoch BOZP v zmysle zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov, pričom pracovný stroj použil bez vedomia svojho zamestnávateľa (žalobcu) a na svoje vlastné riziko tak, že si vyrobil kópiu kľúčov, ktorými sa dostal do uzamknutého stroja, navyše ani nevlastnil preukaz

na obsluhu stroja, čím došlo ku škodovej udalosti s nenapraviteľným následkom smrti zamestnanca žalobcu F. J. a svojim konaním žalovaný porušil ust. § 12 písmen d), g) zákona č. 124/2006 Z.z. Podľa žalobcu nárok na náhradu škody proti žalovanému mu vyplýva z pracovnoprávneho vzťahu, nakoľko žalovaný ako jeho zamestnanec poškodenému, resp. pozostalým osobám priamo za spôsobenú škodu nezodpovedá, ale zodpovedný je subjekt, za koho zamestnanec činnosť vykonával, pričom žalovaný v rámci pracovnoprávnej zodpovednosti zodpovedá svojmu zamestnávateľovi, ktorý záver vyplýva aj z rozsudku Krajského súdu v Košiciach 1Co/127/2016 zo dňa 15.3.2017. Predpokladom uplatnenia regresného nároku je súdom právoplatne priznaný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 25.000,- € pozostalej manželke zomrelého zamestnanca F. J., na zaplatenie ktorej bol zviazaný žalobca z titulu objektívnej zodpovednosti zamestnávateľa. Žalovaný v čase škodovej udalosti bol zamestnancom žalobcu na základe pracovnej zmluvy uzatvorenej dňa 30.6.2009 v pracovnom zaradení vodič – mechanik, jeho pracovný pomer bol uzavretý na dobu neurčitú a ukončený bol dohodou na žiadosť žalovaného ku dňu 30.9.2014. Žalovaný vzniknutú škodu žalobcovi napriek jeho výzve pred podaním žaloby dobrovoľne odmietol uhradiť, preto žalobca uplatnil nárok podaním žaloby na príslušnom súde.

3. V priebehu konania žalobca písomným podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 24.11.2022 vzal späť žalobu v časti prevyšujúcej sumu 2.195,60 € s prísl., ktorá zodpovedá štvornásobku priemerného mesačného zárobku žalovaného a žiadal v tejto časti konanie zastaviť. Na základe čiastočného späťvzatia žaloby žalobcom súd prvej inštancie rozsudkom (II. výrok) podľa ust. § 144, § 145 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej tiež len „CSP“) konanie vo zvyšnej časti uplatneného nároku zastavil.

4. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov predložených stranami sporu a obsahu spisu Sociálnej poisťovne, pobočka Rožňava, výsluchom strán sporu a svedkov, pričom v rámci predbežného právneho posúdenia za nesporné považoval skutočnosti stranami zhodne tvrdené, resp. ktoré strany sporu nerozporevali (§ 151 ods. 1 CSP), týkajúce sa vzniku, trvania a ukončenia pracovného pomeru žalovaného u žalobcu, vzniknutého na základe pracovnej zmluvy zo dňa 30.6.2009 (ktorá nahradila pôvodnú pracovnú zmluvu platnú od 1.10.2004), pre druh práce: vodič - mechanik, ako aj existencie pracovného úrazu zamestnanca F. J. s následkom smrti, ku ktorému došlo dňa 25.2.2014 v priestoroch sídla spoločnosti žalobcu. Z právoplatného rozsudku Okresného súdu Rožňava 6C/36/2017-40 zo 6.2.2018 mal preukázané, že žalobca (na strane žalovaného) a žalobkyňa I. J. (manželka neb. F. J.) uzatvorili v uvedenom konaní súdny zmier, ktorým sa žalobca (tam žalovaný) zaviazal zaplatiť I. J. sumu 25.000,- € titulom náhrady nemajetkovej ujmy, v mesačných splátkach po 2.500 €, splatných do 15. dňa príslušného kalendárneho mesiaca, a to pod následkom straty výhody splátok v prípade neplatenia splátok. Z predložených fotokópií hotovostných vkladov (č.l. 15-19) mal preukázané, že žalobca pravidelne uhrádzal I. J. splátky vo výške 2.500,- € mesačne. Rozsudkom Okresného súdu Rožňava č.k. 2T/33/2014 zo dňa 20.8.2014 bol žalovaný uznaný vinným z prečinu usmrtienia F. J., ktorého skutku sa dopustil pri manipulácii s pásovým rýpadlom zn. CAT 330B na prácu, s ktorým nemal príslušné oprávnenie, pri premiestňovaní búracieho kladiva a jeho následnom spúšťaní na zem postupoval spôsobom, ktorý je v rozpore s predpísaným spôsobom na obsluhu stroja a tiež v rozpore s bezpečnostnými predpismi, keď nezabezpečil dostatočne priestor v okruhu stroja a prenášaného bremena, pričom pri ukladaní búracieho kladiva na vopred vyhladené miesto sa medzi búracie kladivo a lyžicu pracovného stroja dostal F. J., ktorými bol týmito stlačený a utrpel rozsiahle devastačné poranenia hlavy, ktorým na mieste podľahol, teda inému z nebanlivosti spôsobil smrť a čin spáchal závažnejším spôsobom konania porušením dôležitej povinnosti vyplývajúcej zo zamestnania. Z rozsudku Krajského súdu v Košiciach 1Co/127/2016 zo dňa 15.3.2017 (v tomto konaní žalobkyňou bola manželka neb. zamestnanca F. J. a žalovanými boli žalobca a žalovaný v tomto konaní) súd prvej inštancie okrem iného zistil, že odvolací súd potvrdil názor prvoinštančného súdu, podľa ktorého žalovaný nie je vecne pasívne legitimovaný v spore o náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá vznikla pozostalým v dôsledku pracovného úrazu F. J. s následkom smrti. V rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia odvolací súd poukázal na právny názor vyslovený v rozhodnutí Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo/1293/2007 zo dňa 31.5.2007, podľa ktorého ak neoprávnený zásah do osobnosti bol spôsobený niekým, kto bol použitý právnickou osobou (alebo inou fyzickou osobou) k realizácii činnosti tejto právnickej osoby (alebo inej fyzickej osoby), keď určujúcim je existencia miestneho, časového a vecného vzťahu k plneniu činnosti takejto osoby, v týchto prípadoch občianskoprávne sankcie podľa § 13 Občianskeho zákonníka postihujú samotnú právnickú osobu (alebo inú fyzickú osobu) v zmysle analógie ust. § 420 ods. 2 v spojení s § 853 Občianskeho zákonníka. Zo znaleckého posudku Ing. Bartolomeja Dorova č. 5/2019 súd okrem iného zistil, že aj

na strane poškodeného neb. zamestnanca F. J. došlo k porušeniu právnych predpisov týkajúcich sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, keď nevykonával pridelenú prácu, bez vedomia zamestnávateľa opustil svoje pracovisko a porušil zákaz vstupovať do nebezpečného priestoru iného pracoviska a vykonával pracovnú činnosť, ktorú nemal zamestnávateľom pridelenú. Podľa záverov znalca priamou príčinou úrazu poškodeného bolo, že poškodený sa zdržiaval mimo svojho pracoviska v nebezpečnom priestore iného pracoviska, pričom zamestnávateľ nenesie žiadnu vinu na vzniku pracovného úrazu poškodeného. Znalec tiež konštatoval, že žalovaný porušil ustanovenia § 12 ods. 2 písmen a) až d) a § 16 ods. 1 písm. b) zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci tým, že pridelenú prácu nevykonával zamestnávateľom určeným spôsobom a bez vedomia zamestnávateľa obsluhoval stavebný stroj - pásový rýpadlo CAT 330L, na obsluhu ktorého nebol odborne spôsobilý. Priamu zodpovednosť za vznik úrazu poškodeného dňa 25.2.2014 majú zúčastnení zamestnanci z dôvodu porušenia predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Z rozsudku Okresného súdu Rožňava 11C/43/2017-213 zo dňa 2.5.2019 súd zistil, že žalobu Sociálnej poisťovne o náhradu škody súd zamietol z dôvodu, že žalovaný (v tomto konaní žalobca) sa vyvinil zo zodpovednosti za vzniknutú škodu a v konaní bol úspešný.

5. Súd prvej inštancie uplatnený nárok právne posúdil podľa ustanovení § 3, § 149, § 150 ods. 1 a 2, § 151 ods. 1 a 2, § 152, § 319 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), čl. 8, čl. 11 ods. 4, čl. 15 Základných zásad CSP, § 14, § 178 ods. 1, § 179 ods. 1 a 2, § 186 ods. 1, 2 a 3, § 195 ods. 1, 2 a 6, § 196 ods. 1, 2 a 4 zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonníka práce v platnom znení (ďalej len „ZP“), § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 12 ods. 2 písm. a), b), c), d). § 16 ods. 1 písm. b) zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Aplikoval na vec tiež závery rozhodovacej praxe vyplývajúce z rozhodnutí Najvyššieho súdu SR publikovaných pod č. R 25/1970, R III/1967, 3Cdo 318/2009 a skúmal zákonné predpoklady pre vznik všeobecnej zodpovednosti zamestnanca (žalovaného) za škodu spôsobenú zamestnávateľovi (žalobcovi) zavineným porušením povinností pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním v zmysle ust. § 179 ods. 1 v spojení s § 186 ods. 2 ZP, ktorými sú: vznik škody, protiprávnosť konania zamestnanca, ale aj zavinenie a príčinná súvislosť medzi vznikom škody a protiprávnym konaním zamestnanca, pričom zamestnávateľ je povinný preukázať zamestnancovo zavinenie okrem prípadov uvedených v § 182 a § 185 ZP. Konštatoval, že žalobca po čiastočnom späťvzátí žaloby sa domáhal od žalovaného zaplata sumy 2.195,60 € s prísl., titulom regresného nároku na náhradu škody v zmysle § 179 ods. 1 ZP a po vyhodnotení vykonaných dôkazov dospel k záveru, že v danom prípade sú naplnené zákonom prezumované predpoklady pre založenie zodpovednosti žalovaného za škodu v zmysle § 179 ods. 1 ZP a žalobou uplatnený nárok je dôvodný. Podľa názoru súdu prvej inštancie na strane žalobcu preukázateľne došlo k zníženiu jeho majetku, t.j. vzniku škody v dôsledku zaplata nemajetkovej ujmy pozostalej manželke neb. zamestnanca F. J. v sume 25.000,- € v splátkach, na základe právoplatného rozsudku Okresného súdu Rožňava 6C/36/2017-40 zo dňa 6.2.2018, zavinené protiprávne konanie žalovaného, ktorý nedbanlivostným konaním spáchal trestný čin usmrtenia F. J. a porušil viacero ustanovení § 12 ods. 2 písm. a) až d), § 16 ods. 1 písm. b) zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci mal súd preukázané z právoplatného rozsudku Okresného súdu Rožňava 2T/33/2014 zo dňa 20.8.2014 a z výsledkov vykonaného dokazovania, a to výpovedí strán sporu, výpovede svedka A. K. a predložených listinných dôkazov. Príčinnú súvislosť medzi vznikom škody na strane žalobcu (zamestnávateľa) a protiprávnym konaním žalovaného (zamestnanca) videl súd prvej inštancie „práve v konaní žalovaného, následkom ktorého bolo úmrtie bývalého zamestnanca žalobcu F. J. a následná povinnosť žalobcu ako zamestnávateľa k náhrade nemajetkovej ujmy pozostalej manželke. Objektívna zodpovednosť zamestnávateľa za náhradu nemajetkovej ujmy vyplýva zo záverov rozsudku Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo/1293/2007 zo dňa 31.5.2007, o ktorý sa opieral tak prvostupňový ako aj odvolací Krajský súd v Košiciach v rozsudku 1Co/127/2016 zo dňa 15.3.2017“. Pokiaľ ide o rozsah zodpovednosti, vzhľadom na to, že škoda bola spôsobená nedbanlivostným konaním žalovaného, súd aplikoval ust. § 186 ods. 2 ZP a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 2.195,60 € zodpovedajúcu štvornásobku jeho priemerného mesačného zárobku pred vznikom škody, ktorý (priemerný mesačný zárobok žalovaného) podľa zhodných tvrdení strán (§ 151 ods. 1 CSP) za rozhodné obdobie predstavoval sumu 548,90 €. Súd prvej inštancie za neopodstatnenú považoval námietku žalovaného, že Sociálna poisťovňa, pobočka v Rožňave, poskytla pozostalej manželke neb. F. J. plnenie úrazového poistenia vo forme jednorazového odškodnenia vo výške 10.108,- € podľa § 94 ods. 1, 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, a preto (podľa názoru žalovaného) žalobca nebol povinný plniť pozostalej manželke zamestnanca náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle všeobecnej úpravy Občianskeho zákonníka a plnil ju nad rámec

zákonnej povinnosti. V tejto súvislosti súd poukázal na to, že plnenie Sociálnej poisťovne bolo poskytnuté na základe zákona o sociálnom poistení, v danom prípade sa jednalo o jednu z úrazových dávok, na ktoré má nárok oprávnená osoba (manžel, manželka a nezaopatrené dieťa poškodeného, ktorý zomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania). Úrazový príplatok, úrazová renta, jednorazové vyrovnanie, pozostalostná úrazová renta, jednorazové odškodnenie, náhrada za bolesť, náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia, náhrada spojená s pohrebom či s liečením sú úrazové dávky, ktoré sú primárne určené pozostalým, resp. poškodenému a vyplývajú z objektívnej zodpovednosti zamestnávateľa na základe ust. § 195 ods. 1 ZP. Plnenie Sociálnej poisťovne však nenahrádza plnenie žalobcu v zmysle príslušných ustanovení § 11 a nasl. OZ a rovnako nemá vplyv na regresný nárok zamestnávateľa vo vzťahu k svojmu zamestnancovi, konaním ktorého došlo k usmrteniu (alebo k vzniku pracovného úrazu) tretej osoby, v danom prípade zamestnanca F. J.. Za omeškanie žalovaného s peňažným plnením, súd s použitím ust. § 517 ods. 1 veta prvá a ods. 2 OZ priznal žalobcovi aj úroky z omeškania z dlžnej sumy 2.195,60 € vo výške 5 % ročne určenej podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. účinného v rozhodnom čase, a to od 9.4.2018 (ktorý žalovaný ako prvý deň omeškania s plnením peňažného dlhu nerozporoval) až do zaplatenia. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 v spojení s § 256 ods. 1 CSP tak, že priznal žalovanému nárok na pomernú náhradu trov konania v rozsahu 82,44 % (91,22 % úspech žalovaného - 8,78 % úspech žalobcu), pričom poznamenal, že pri rozhodovaní o náhrade trov konania zohľadnil aj dispozičný úkon žalobcu, ktorým v priebehu konania vzal svoj návrh sčasti späť a tým procesne zaviniel zastavenie konania v tejto časti. Súd nevzhliadol dôvody hodné osobitného zreteľa pre výnimočné nepriznanie náhrady trov konania žalovanému ako úspešnej strane sporu podľa § 257 CSP a v zmysle záverov právnej praxe (napr. 2MCdo 17/2009, 5Cdo 67/2010, 3MCdo 46/2012). O konkrétnej výške priznanej náhrady trov si vymienil rozhodnúť po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, v súlade s ust. § 262 ods. 2 CSP.

6. Rozsudok napadli včas podanými odvolaniami žalobca i žalovaný.

7. Žalobca podal odvolanie proti III. výroku rozsudku, ktorým súd priznal žalovanému nárok na pomernú náhradu trov konania, odôvodniac podané odvolanie odvolacími dôvodmi podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f), h) a g) CSP a navrhoval rozsudok v tomto výroku zmeniť tak, že odvolací súd stranám sporu nárok na náhradu trov konania neprizná, alternatívne rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Mal za to, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, pokiaľ vzhľadom na predmet konania a charakter procesnej situácie na zistený skutkový stav neaplikoval moderačné oprávnenie v zmysle § 257 CSP. Poukázal na to, že predmetom konania je zaplatenie regresnej náhrady, ktorú uplatnil voči žalovanému ako škodcovi, ktorý zapríčinil škodovú udalosť. Zdôraznil, že bol poškodený na svojich právach v dôsledku škodovej udalosti konaním žalovaného, ktorý bol uznaný vinným z nedbanlivostného trestného činu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, spáchaného závažnejším spôsobom konania porušením dôležitej povinnosti vyplývajúcej zo zamestnania. Pracovnoprávna úprava zodpovednosti zamestnanca je obmedzená v prípadoch, ak škoda bola spôsobená zamestnancom tretím osobám, kedy nemôže tretia osoba uplatňovať nárok na náhradu škody proti priamemu škodcovi, ale iba proti zamestnávateľovi, čo je aj posudzovaný prípad. Žalobca v dôsledku škodovej udalosti musel plniť tretím osobám a žalovaný sa okrem trestnoprávnej zodpovednosti odmieta podieľať na akejkolvek inej zodpovednosti za vznik škody, t.j. aj titulom regresnej náhrady. Žalovaný v mimosúdnom konaní odmietal znášať akúkoľvek náhradu škody v dôsledku uhradenia nemajetkovej ujmy žalobcom v sume 25.000 €, ktorú bol žalobca povinný uhradiť na základe rozsudku Okresného súdu Rožňava 6C/36/2017-40 zo dňa 6.2.2018 pozostalej manželke usmrteného zamestnanca F. J.. Podľa žalobcu skutkové a právne závery súdu prvej inštancie vyslovené v danej veci o nezohľadnení dôvodov hodných osobitného zreteľa pri rozhodovaní o náhrade trov konania, nie sú v súlade s obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 odst.1 Dohovoru, sú v rozpore s účelom a zmyslom právnej úpravy v § 257 CSP. Zotrvával na názore, že vzhľadom na charakter konania, v ktorom bola prejednávaná zložitá problematika, čo potvrdzuje aj vykonané rozsiahle dokazovanie, musel zaplatiť nie nezanedbateľnú finančnú sumu 25.000,- €, pričom v tomto spore mu bola priznaná aspoň časť uplatneného nároku, preto ho nemožno zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku konania, nakoľko dokazovaním sa skúmal právny základ priznaného nároku a nie čo do jeho výšky. Podľa žalobcu výnimočnosť prípadu spočíva nielen v samotných okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane sporu tým, že: a) podal žalobu proti žalovanému až po tom, ako vyšli najavo skutočnosti vyplývajúce zo znaleckého posudku č. 5/2019 zo dňa 9.2.2019 vypracovaného

znalcom z odboru BOZP A. L. M., podľa záverov ktorého žalobca v súvislosti s pracovným úrazom nenesie žiadnu mieru zavinenia na škodnej udalosti; iniciovanie tohto sporu teda nebolo zbytočným, b) urobil dispozičný úkon - čiastočné späťvzatie a navrhol konanie v tejto časti zastaviť po tom, ako súd v rámci predbežného právneho posúdenia ustálil rozsah zodpovednosti žalovaného vyžiadanim výšky jeho priemerného mesačného zárobku. Vytýkal ďalej súdu, že nezohľadnil ani jeho sociálne pomery, dôchodcovský vek a nepriaznivý zdravotný stav (je zdravotne ťažko postihnutou osobou, vozíčkar), ktorý preukázal lekárskymi správami, a v neposlednom rade jeho finančné zaťaženie, ktoré musel v dôsledku protiprávneho konania žalovaného voči tretím osobám znášať. Mal za to, že ide o špecifickosť prípadu, kedy aj keď nenesie na spôsobení škody tretím osobám žiadne subjektívne zavinenie, je zákonným ustanovením postihovaný za správanie svojho zamestnanca, ktorý bezprecedentne ako porušovateľ právnych predpisov týkajúcich sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a morálnych noriem vyviazne zo spôsobenia škody v nepatrnom rozsahu, aj keď svojim konaním spôsobil nenapraviteľné následky. Vzhľadom na uvedené mal žalobca za to, že vzhľadom na charakter konania, podiel oboch strán na vzniku a priebehu sporu, špecifické okolnosti prípadu, ktoré si vyžiadali ďalšie dokazovanie, zložitnosť dosiaľ neriešenej problematiky, sociálnu povahu prípadu a jeho nepriaznivý zdravotný stav, sú splnené procesné podmienky pre uplatnenie ust. § 257 CSP v danom prípade a nepriznanie náhrady trov konania úspešnej strane sporu, keď nepriznanie trov konania nepredstavuje taký zásah do majetkovej sféry žalovaného, ktorý by podstatným spôsobom ovplyvnil jeho ďalšiu činnosť.

8. Žalovaný podaným odvolaním napadol rozsudok v jeho vyhovujúcom výroku I. a výroku III. o trovách konania, navrhol ho v tejto časti zmeniť tak, že odvolací súd žalobu zamietne a prizná mu nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Odvolanie odôvodnil odvolacími dôvodmi uvedenými v ust. § 365 ods. 1 písmen b), f) a h) CSP, pretože mal za to, že súd prvej inštancie sa v konaní nevysporiadal so všetkými relevantnými skutočnosťami a rozsudok nie je riadne odôvodnený, čím došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam ohľadne existencie podmienok pre vznik všeobecnej zodpovednosti za škodu, na zistený skutkový stav nesprávne aplikoval ustanovenia § 11, § 13 Občianskeho zákonníka o náhrade nemajetkovej ujmy a o všeobecnej zodpovednosti zamestnanca za škodu podľa § 420 ods. 1 OZ, ako aj ustanovenia § 178 ods. 1, § 179 a nasl. ZP, pričom pri rozhodovaní mal vychádzať v zmysle § 1 ods. 2 OZ z osobitnej právnej úpravy v zmysle § 94 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, ktorá vylučuje použitie všeobecnej právnej úpravy. Uviedol, že predmetom žaloby je nárok žalobcu na regresnú náhradu za náhradu nemajetkovej ujmy pozostalej manželky zomrelého F. J., ktorú jej vo výške 25.000 € zaplatil žalobca na základe vzájomnej dohody schválenej súdom vo forme zmiernu. Žalovaný namietal, že nie je v spore pasívne vecne legitimovaný, lebo nie je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, o ktorú v spore ide. Základom procesnej obrany žalovaného je tvrdenie, že nemajetková ujma pozostalej manželky nevznikla v priamej príčinnej súvislosti s porušením jeho právnych povinností, ale vznikla ako výsledok udalosti spôsobenej protiprávnym konaním žalovaného (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/73/2006) a že osobitná právna úprava odškodňovania pracovných úrazov podľa zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení účinná od 1.1.2004 vylučuje aplikáciu právnej úpravy platnej do 31.12.2003 upravujúcej nárok na náhradu škody pri pracovnom úraze. Žalovaný tvrdil, že žalobca nebol povinný (mimo vzájomnej dohody s pozostalou manželkou) nahraďiť nemajetkovú ujmu na základe ust. § 11 OZ, lebo táto už bola odškodnená podľa § 94 zákona č. 461/2003 Z.z., pričom dobrovoľné plnenie žalobcu nad rámec zákonnej povinnosti nezakladá právo žalobcu na regresnú náhradu vo vzťahu k žalovanému. Podľa platnej právnej úpravy žalobca má nárok v prípade pracovného úrazu iba na regresnú náhradu za nahradenú vecnú škodu podľa § 198 ods. 1 písm. d) ZP. Právna úprava odškodňovania podľa § 94 zákona č. 461/2003 Z.z. vylučuje podľa § 2 ods. 1 OZ použitie všeobecných ustanovení o náhrade škody podľa ust. § 420 ods. 1 a § 11 Občianskeho zákonníka. Žalovaný vytýkal súdu prvej inštancie, že v odôvodnení rozsudku vôbec nereagoval na ním namietané skutočnosti, ktoré sú relevantné pre rozhodnutie, iba v bode 68. jednou vetou konštatoval, že poskytnutie úrazových dávok nenahrádza plnenie podľa § 11 OZ a nemá vplyv na regresný nárok žalobcu. Súd ale neuviedol, z čoho vychádzal a akým myšlienkovým postupom dospel k uvedenému záveru, pričom sa nevysporiadal ani s argumentáciou žalovaného podloženou rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 75/2012, z ktorého vyplýva právny záver, že nároky na odškodnenie titulom pracovných úrazov sú upravené v rámci systému sociálneho poistenia podľa zákona č. 461/2003 Z.z., súčasťou ktorého je aj nárok na jednorazové odškodnenie pozostalých, ktoré je svojím obsahom a účelom totožné s náhradou nemajetkovej ujmy podľa všeobecných predpisov. Na rovnakom základe zamietol žalobu Okresný súd Prievidza rozsudkom č.k. 16C/126/2011, podľa ktorého tento osobitný systém zodpovednosti zamestnávateľa a odškodnenia pozostalých vylučuje podľa zásady lex specialis

derogat legi generali použitie všeobecného (generálneho) zákonom vytvoreného odškodnenia podľa ust. § 11 v spojení s § 13 ods. 2 OZ. Súd sa nevysporiadal ani s argumentáciou, že analógia s českou právnou úpravou z hľadiska jej odlišnosti odškodňovania nemajetkovej ujmy nie je prípustná [v ČR sú právne vzťahy týkajúce sa odškodňovania nárokov z pracovných úrazov zaradené systematicky do Občianskeho zákonníka], pričom uviedol, že objektívna zodpovednosť zamestnávateľa na úhradu uvedenej nemajetkovej ujmy vyplýva zo záverov rozsudku NS ČR sp. zn. 30Cdo 1293/2007 (bod 66.). Žalovaný mal za to, že súd mu odňal právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP, keďže v rozsudku sa nevysporiadal s jeho argumentáciou a nedal mu odpoveď na základnú otázku, či je možné aplikovať pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy pozostalým príbuzným zamestnanca usmrteného pracovným úrazom všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka a či osobitná právna úprava odškodňovania následkov pracovných úrazov a chorôb z povolania v rámci systému sociálneho poistenia podľa zákona. č. 461/2003 Z.z. vylučuje alebo nevylučuje použitie všeobecnej právnej úpravy o náhrade nemajetkovej ujmy, resp. či jednorazové odškodnenie pozostalých príbuzných podľa § 94 zákona č. 461/2003 Z.z. je svojou podstatou náhradou nemajetkovej ujmy podľa § 11 OZ. Uvedený nesprávny postup má za následok, že sa celé konanie javí ako nespravodlivé a takýmto postupom súdu bolo porušené právo žalovaného na spravodlivý proces. Žalovaný ďalej namietal nesprávnosť skutkových zistení týkajúcich sa splnenia podmienok pre vznik jeho zodpovednosti za škodu, najmä skutkového zistenia o vzniku škody spočívajúcej v majetkovej ujme žalobcu vo výške 25.000,- €, ktorá bola vyplatená pozostalej manželke titulom náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 11 OZ. Žalovaný mal za to, že jeho protiprávne konanie nebolo bezprostrednou príčinou zmenšenia majetku žalobcu o sumu 25.000,- €; bolo príčinou poškodenia zdravia s následkom smrti zamestnanca. Poukázal na to, že na úrovni pracovnoprávnej zodpovednosti za pracovný úraz bola pozostalej manželke poukázaná satisfakcia z úrazového poistenia žalobcu v rámci systému sociálneho poistenia, teda nemajetková ujma jej bola uhradená vo forme jednorazového odškodnenia podľa § 94 zákona č. 461/2003 Z.z., pričom žalobca plnil nad rámec zákonnej povinnosti a na základe vzájomnej dohody s pozostalou, teda dobrovoľne a táto skutočnosť nezakladá povinnosť žalovaného plniť nad rámec zodpovednosti podľa pracovnoprávnych predpisov. Podľa názoru žalovaného absentuje príčinná súvislosť medzi jeho protiprávnym konaním a škodou na strane žalobcu vo výške 25.000,- €. Súdom prvej inštancie uvedený rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo/1293/2007 na daný skutkový stav nie je aplikovateľný tak z dôvodu odlišnej právnej úpravy, ako aj z dôvodu odlišného skutkového stavu v tejto veci, v ktorej predmetom sporu bola náhrada nemajetkovej ujmy, ktorú utrpel popri ublížení na zdraví fyzickým útokom priamo poškodený, a nie náhrada nemajetkovej ujmy pozostalej manželky. Nesprávne právne posúdenie veci spočíva v nesprávnej aplikácii ustanovení o všeobecnej zodpovednosti zamestnanca za škodu podľa § 420 ods. 1 OZ a § 178 ods. 1, § 179 a nasl. ZP. Podľa žalovaného mal súd prvej inštancie podľa § 1 ods. 2 OZ aplikovať pri rozhodovaní osobitnú právnu úpravu v zmysle § 94 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, ktorá má prednosť pred všeobecnou úpravou podľa Občianskeho zákonníka, podľa ktorej žalobca ako poistený zamestnávateľ zodpovedá za škodu objektívne, ale nie je povinný sám plniť, pretože namiesto neho poskytla plnenie Sociálna poisťovňa, čoho dôkazom je aj rozhodnutie o priznaní nároku na jednorazové odškodnenie pozostalej manželke I. J.. Súd prvej inštancie nesprávne aplikoval na zistený skutkový stav aj rozhodnutia vyšších súdnych autorít publikované pod č. R 25/1970 a R 111/1967, ktoré sú nepoužiteľné z dôvodu odlišnej právnej úpravy platnej od 1.4.2003. Predmetom sporu, o ktorom rozhodoval Najvyšší súd SR vo veci sp. zn. 3Cdo 318/2009, bola náhrada škody spôsobenej nesprávnym postupom zamestnanca pri preplácaní faktúr, a nie náhrada škody spôsobenej pracovným úrazom, preto aj toto rozhodnutie nemalo byť v spore aplikované. Z dôvodu odlišného skutkového stavu a odlišnej právnej úpravy v Českej republike nemal súd aplikovať na daný skutkový stav ani rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo 1293/2007. Poukázal taktiež na to, že rozsudkom Krajského súdu v Košiciach 1Co/127/2016 zo dňa 15.3.2017 bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Rožňava č.k. 6C/14/2015 zo dňa 22.10.2015, ktorým súd nerozhodoval vo veci samej, len z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie zamietol žalobu voči žalovanému v 2. rade D. E., pričom z odôvodnenia cit. rozhodnutia krajského súdu nevyplýva žiadny právny záver o povinnosti žalobcu (tam žalovaného v 1. rade) nahradiť nemajetkovú ujmu pozostalej manželke. Súd iba konštatoval, že usmrtením manžela žalobkyne došlo k zásahu do jej osobnostných práv, za ktorý priama občianskoprávna zodpovednosť žalovaného v 2. rade nie je daná. Súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil zistený skutkový stav aplikujúc závery cit. rozsudku, ktoré pre rozhodnutie v danej veci nie sú použiteľné. Žalovaný nesúhlasil s postupom súbežného odškodňovania náhrady nemajetkovej ujmy pozostalých príbuzných z úrazového poistenia titulom objektívnej zodpovednosti zamestnávateľa podľa zákona č. 461/2003 Z.z. a titulom subjektívnej zodpovednosti podľa ust. § 11, § 13 ods. 2 OZ, pričom mal za to, že ak na základe zákona

(nie dohody medzi stranami sporu schválenej vo forme zmieru súdom) nebol povinný plniť žalobca, nevznikol mu nárok na regresné plnenie voči žalovanému.

9. V doplňujúcom podaní zo dňa 9.5.2023 žalovaný namieta nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, ktorý vec neposudzoval podľa § 198 ods. 1 písm. d) ZP, podľa ktorého zamestnávateľ v rámci zodpovednosti za pracovný úraz alebo chorobu z povolania je povinný nahradiť iba vecnú škodu, a iné formy náhrady škody nie je povinný poskytnúť. Ak nie je povinný poskytnúť náhradu, nevzniká následne zamestnávateľovi ani právo na náhradu škody voči zamestnancovi, ktorý škodu spôsobil, to zn. v danom prípade nárok žalobcu na náhradu škody voči žalovanému nevznikol, hoci sám plnil (dobrovoľne). Namieta porušenie práva na spravodlivý proces postupom súdu, ktorý sa nevysporiadal s uvedenou argumentáciou v rámci jeho procesnej obrany a nedal mu odpoveď ani na otázku, či pozostalí zamestnanca, ktorý utrpel smrteľný pracovný úraz, majú v rozsahu, v ktorom zamestnávateľ zodpovedá za škodu, nárok na poskytnutie náhrady aj za nemajetkovú ujmu spôsobenú smrťou zamestnanca a či žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi nad rámec rozsahu náhrady škody podľa § 198 ods. 1 písm. d) ZP aj nemajetkovú ujmu, ktorú žalobca nahradil pozostalej manželke zomrelého zamestnanca.

10. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že svojim správaním žalovaný prejavuje ľahostajnosť a laxný prístup k škodlivým následkom, ktoré svojim protiprávnym konaním spôsobil, pričom sa dopustil najzávažnejšieho protiprávneho konania a bol uznaný vinným z nedbanlivostného trestného činu usmrtienia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, spôsobil smrť a čin spáchal závažnejším spôsobom konania porušením dôležitej povinnosti vyplývajúcej zo zamestnania. Mal za to, že súd prvej inštancie sa správne vysporiadal s argumentáciou žalovaného, ak prijal záver, že poskytnutie úrazových dávok nenahrádza plnenie podľa Občianskeho zákonníka. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 292/2009 zo dňa 7.12.2009, týkajúce sa rozsudku Okresného súdu Košice - okolie 14C/34/2002 zo dňa 30.5.2007, ktorý vyšiel z názoru, že pozostalí majú nárok popri úrazových dávkach vyplácaných Sociálnou poisťovňou aj nárok na nemajetkovú ujmu v peniazoch, a to od zamestnávateľa, kde sa smrteľný pracovný úraz zamestnancovi stal. V zmysle záverov znaleckého posudku č. 05/2019 zo dňa 9.2.2019 vypracovaného Ing. Bartolomejom Dorovom, znalcom z odboru bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktorý skúmal príčiny vzniku pracovného úrazu F. J., je nespochybniteľné, že „priamu zodpovednosť za vznik pracovného úrazu poškodeného dňa 25.2.2014 majú zúčastnení zamestnanci zamestnávateľa (teda aj žalovaný) z dôvodu porušenia predpisov na zaistenie BOZP pri práci, ktoré sú v príčinnej súvislosti s udalosťou“. Uviedol ďalej, že protiprávnym konaním žalovaného je poškodený a nesúhlasil s jeho postojom k predmetu konania a následkom svojho konania, snažiac sa za každú cenu vyvíňovať, čo nie je v súlade s objektívnym právom, keď napriek tomu, že žalovaný porušil pracovnoprávne predpisy a svojim konaním spôsobil nenapraviteľné následky, netrpí v konečnom dôsledku ani finančne, ani morálne. Konanie a správanie žalovaného podľa žalobcu preto nemá a nemôže požívať právnu a súdnu ochranu. K argumentácii žalovaného odvolávajúcej sa na rozsudok Krajského súdu v Košiciach 1Co/127/2016 zo dňa 15.3.2017 žalobca poukázal na odôvodnenie tohto rozsudku, v ktorom odvolací súd uviedol tiež, že: - uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy pozostalej manželky posudzoval podľa § 11 a nasl. OZ, - súd prvej inštancie sa správne vysporiadal s otázkou pasívnej legitímácie, teda zodpovednosti za náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá bola spôsobená zamestnancom (žalovaným) so záverom, že priama občianskoprávna zodpovednosť zamestnanca na náhradu nemajetkovej ujmy nie je daná, a preto vyslovil nedostatok jeho pasívnej legitímácie v tomto konaní, - ak neoprávnený zásah do osobnosti bol spôsobený niekým, kto bol použitý právnickou alebo fyzickou osobou, keď určujúcim je existencia miestneho, časového a vecného vzťahu k plneniu činnosti takej osoby, potom občianskoprávne sankcie podľa § 13 OZ postihujú samotnú právnickú alebo fyzickú osobu v zmysle analógie ust. § 420 ods. 2 OZ. Odvolací súd prijal tiež záver, že konanie žalovaného ako zamestnanca žalobcu, pri ktorom došlo k usmrtieniu manžela pozostalej manželky, malo požadovanú súvislosť s jeho činnosťou a že zásah do jej osobnostných práv je odôvodnené spojovať s popísaným pracovným úrazom, ktorý zavinil žalovaný ako zamestnanec. Odvolací súd ďalej potvrdil záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého „skutočnosť, že zodpovednou osobou za spôsobenie škody vo vzťahu k poškodenému, ak bola spôsobená škoda pri ich činnosti, je právnická alebo fyzická osoba, ešte neznamená, že osoby ktoré túto činnosť za právnickú alebo fyzickú osobu vykonávali a pritom tretej osobe spôsobili škodu, vyjdú z tejto konštrukcie bez akýchkoľvek právnych následkov. Tieto osoby nezodpovedajú priamo poškodenému, ale ich zodpovednosť podľa pracovno-právnych predpisov tým nie je dotknutá. To znamená, že zodpovedajú svojmu zamestnávateľovi, ktorý môže voči ním uplatniť pracovnoprávny regres.“ Doplňujúcu odvoláciu argumentáciu žalovaného o zodpovednosti zamestnanca v rozsahu vecnej škody v zmysle ust. § 198

ods. 1 písm. d) ZP, žalobca považoval za právne irelevantnú, nakoľko v danom prípade súd aplikoval pracovnoprávny regres v zmysle § 219 ZP, podľa ktorého zamestnávateľ, ktorý uhradil poškodenému škodu (nemajetková ujma nepochybne je škodou), má nárok na náhradu voči tomu, kto za takú škodu zodpovedá podľa osobitného predpisu, a to v rozsahu, ktorý zodpovedá miere tejto zodpovednosti voči poškodenému, ak nie je vopred dohodnuté inak. Na základe uvedených dôvodov žalobca navrhol odvolanie žalovaného zamietnuť a priznať mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

11. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu podanom proti výroku o trovách konania uviedol, že žalobcovi nepochybne z rozsudku Okresného súdu Rožňava sp. zn. 2T/33/2014 zo dňa 20.8.2014 bolo už pred podaním žaloby jasné, že žalovaný zavinil pracovný úraz z nedbanlivosti. Uviedol, že už vo vyjadrení k žalobe poukázal na rozsah zodpovednosti zamestnanca v zmysle § 186 ods. 2 ZP, podľa ktorého náhrada škody spôsobenej z nedbanlivosti nesmie u zamestnanca presiahnuť sumu rovnajúcu sa štvornásobku jeho priemerného mesačného zárobku pred porušením povinnosti, ktorým spôsobil škodu. Napriek ustáleniu nedbanlivostného zavinenia v predchádzajúcom trestnom konaní, platnej pracovnoprávnej úprave a obrane žalovaného žalobca ešte žiadal o pripustenie zmeny žaloby z pôvodnej sumy 12.500 € na sumu 25.000,- € a následne (až pred vyhlásením rozsudku) vzal žalobu v časti presahujúcej výšku štvornásobku priemerného zárobku žalovaného späť, t.j. vzal späť žalobu takmer v celom rozsahu, pričom žalovaný späťvzatie žaloby svojim správaním v priebehu sporu nezavinil. Podľa žalovaného samotný spor vzhľadom na predchádzajúce dokazovanie vykonané v trestnom konaní nebol zvlášť zložitý. Poukázal tiež na to, že vynaložil trovy právneho zastúpenia nevyhnutné na účinné bránenie práva a na základe uvedených skutočností mal za to, že nejestvujú žiadne dôvody, pre ktoré by mu súd ako úspešnejšej strane sporu výnimočne nemal priznať náhradu trov konania.

12. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolania žalobcu a žalovaného ako podané včas (§ 362 CSP) a oprávnenými osobami (§§ 359 až 361 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§§ 355 až 358 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP), v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písmen b), f) a h) CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné, pretože súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav, ale spor nesprávne posúdil po právnej stránke a vyvodil nesprávny záver o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 2.195,60 € s prísl. titulom náhrady škody, a preto odvolací súd podľa § 388 CSP rozsudok v napadnutej časti (vyhovujúcim výroku), t.j. okrem II. výroku o zastavení konania zmenil tak, že žalobu v časti sumy 2.195,60 € s prísl. zamietol ako nedôvodnú.

13. Rozsudok odvolacieho súdu bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 30.7.2025 o 10:10 hod., po predchádzajúcom oznámení miesta a času tohto procesného úkonu na úradnej tabuli a webovej stránke krajského súdu a pri zachovaní lehoty podľa ust. § 219 ods. 3 CSP.

14. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok a predchádzajúci procesný postup súdu prvej inštancie v konaní v intenciách odvolaniami (odvolacími argumentmi) strán vymedzeného zamerania odvolacieho prieskumu a dospel k záveru, že rozsudok v napadnutom vyhovujúcom výroku vo veci samej (I. výrok) a v súvisiacom výroku o trovách konania nie je zákonný a vecne správny, pretože súd prvej inštancie síce správne zistil skutkový stav, avšak spor nesprávne právne posúdil, relevantné právne normy mylne interpretoval a vyvodil nezodpovedajúce závery o právach a povinnostiach strán ako aj nesprávny právny záver o naplnení zákonných predpokladov vzniku všeobecnej zodpovednosti žalovaného ako zamestnanca za škodu spôsobenú žalobcovi a vzniku jeho povinnosti nahradiť žalobcom požadovanú náhradu škody.

15. Žalovaný v podanom odvolaní celkom opodstatnene namieta nesprávnosť záveru súdu prvej inštancie o preukázaní vzniku škody na strane žalobcu v zmysle pracovného práva, resp. v rámci pracovnoprávneho vzťahu a relevantnej príčinnej súvislosti medzi zavineným porušením právnych povinností žalovaného pri plnení pracovných úloh a vznikom tvrdenej ujmy v majetkovej sfére žalobcu, ktorá žalobcovi mala vzniknúť zaplatením peňažného odškodnenia nemajetkovej ujmy vo výške 25.000,- € pozostalej manželke zamestnanca F. J., zomrelého na následky pracovného úrazu. Zistené skutkové okolnosti v danom prípade aj podľa posúdenia odvolacieho súdu neodôvodňujú prijať záver o naplnení základných zodpovednostných predpokladov vzniku všeobecnej zodpovednosti zamestnanca za škodu spôsobenú žalobcovi ako svojmu zamestnávateľovi podľa § 179 a nasl. ZP. Odvolací súd sa nemohol

stotožniť s úvahou súdu prvej inštancie, ktorý existenciu príčinnej súvislosti (podstatnej, priamej a bezprostrednej) v danom prípade vyvodil z „konania žalovaného, následkom ktorého bolo úmrtie bývalého zamestnanca žalobcu F. J. a „následnej povinnosti žalobcu ako zamestnávateľa k náhrade nemajetkovej ujmy pozostalej manželke, titulom jeho objektívnej zodpovednosti za škodu spôsobenú zamestnancovi pracovným úrazom“. Podľa právnej teórie i záverov právnej praxe príčinná súvislosť je objektívnou kategóriou a nemožno ju zamieňať so zavinením zamestnanca. Ku skúmaniu zavinenia zamestnanca treba pristúpiť až po tom, keď bola zistená príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním zamestnanca a vzniknutou škodou. Dôkazné bremeno týkajúce sa príčinnej súvislosti zaťažuje zamestnávateľa ako poškodeného (v danom prípade zaťažovalo v konaní žalobcu). Zisťovanie príčinnej súvislosti znamená, že z celej reťaze všeobecnej príčinnosti treba sledovať iba tie príčiny a následky, ktoré sú dôležité pre zodpovednosť za škodu. Najskôr treba zistiť, či škoda bola spôsobená v zmysle pracovného práva, potom treba zisťovať existenciu príčin vzniku škody. V prípadnom súdnom spore súd konkrétne zisťuje, so zreteľom na konkrétnu škodu, či niektorá z týchto skutočností bola príčinou vzniku škody a či skutočne škodu spôsobila. Príčinnú súvislosť nemožno zamieňať za súvislosť časovú. O vzťah príčinnej súvislosti ide vtedy, ak vznikla konkrétna majetková ujma následkom konkrétneho protiprávneho úkonu zamestnanca, teda ak sú jeho konanie a škoda vo vzájomnom pomere príčiny a následku. Príčinou škody môže byť len také protiprávne konanie, bez ktorého by škodný následok nevznikol. Nemusí síce ísť o jedinou príčinu, ale len o jednu z príčin, ktorá sa podieľa na nepriaznivom následku, o ktorého odškodnenie ide, avšak musí ísť o podstatnú príčinu.

16. V danom prípade sa žalobca podanou žalobou domáhal od žalovaného regresnej náhrady za plnenie ním zaplatené pozostalej manželke svojho zamestnanca titulom peňažného zadošťučinenia (náhrady nemajetkovej ujmy) vo výške 25.000,- € za neoprávnený zásah do súkromného života spôsobený smrťou blízkej osoby, ktoré žalobca plnil na základe súdneho zmierného schváleného právoplatným rozsudkom Okresného súdu Rožňava 6C/36/2017-40 zo dňa 6.2.2018, titulom svojej objektívnej zodpovednosti za pracovný úraz zamestnanca, popri už priznanom jednorazovom odškodnení ako úrazovej dávky, ktorá bola pozostalej manželke zomr. F. J. zaplatená Sociálnou poisťovňou zo systému úrazového poistenia zamestnávateľa pre prípad poškodenia zdravia v dôsledku pracovného úrazu, služobného úrazu a choroby z povolania zamestnancov podľa zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, účinného od 1.1.2004. Odvolací súd poznamenáva, že zákonné poistenie zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a pri chorobe z povolania bolo zákonom č. 461/2003 Z.z. nahradené úrazovým poistením, ktoré ako poistenie pre prípad poškodenia zdravia alebo úmrtia v dôsledku pracovného úrazu, služobného úrazu a choroby z povolania, bolo upravené ako súčasť systému sociálneho poistenia. V zmysle § 16 zák. č. 461/2003 Z.z. povinne úrazovo poistený je zamestnávateľ, ktorý zamestnáva aspoň jednu fyzickú osobu vykonávajúcu zárobkovú činnosť. Nároky zamestnancov (i pozostalých blízkych osôb) vyplývajúce z poškodenia zdravia alebo smrti v dôsledku pracovného úrazu, služobného úrazu alebo choroby z povolania, sa s účinnosťou od 1. januára 2004 neodškoľujú podľa Zákonníka práce, ale v rámci úrazového poistenia Sociálnou poisťovňou. V prípade vzniku pracovného úrazu alebo zistenia choroby z povolania je zamestnávateľ povinný aj naďalej vyšetriť príčiny vzniku pracovného úrazu (choroby z povolania), prípadne určiť mieru zbavenia sa svojej zodpovednosti, ak poškodenie zdravia si úplne alebo sčasti spôsobil zamestnanec sám (§ 196 ods. 1 a 2 ZP). Samotné nároky na úrazové dávky z pracovného úrazu alebo choroby z povolania a na ich výplatu sa od 1.1.2004 posudzujú podľa príslušných ustanovení zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, ktorým boli zrušené dovtedy platné ustanovenia § 198 ods. 1 písm. a) až c), § 199 až § 213 Zákonníka práce upravujúce nároky zamestnancov na náhradu škody na zdraví vzniknutej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, s výnimkou ust. § 198 ods. 1 písm. d) ZP upravujúceho nárok zamestnanca na náhradu vecnej škody. Systém úrazového poistenia predstavuje nástroj inštitucionálne prenesenej reparačnej a satisfakčnej povinnosti vyplývajúcej z uplatňovanej osobitnej zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania. Výnimku predstavuje iba priama reparačná povinnosť zamestnávateľa za vznik vecnej škody spôsobenej pri pracovnom úraze alebo chorobe z povolania, upravená v § 198 ZP, ktorý ako jediný nárok v rámci pracovnoprávnej zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania zostal zamestnancovi zachovaný [Barancová, H. a kol.: Zákonník práce. Komentár, 1. vydanie. Bratislava, C.H: Beck, 2017, str. 1235 a nasl.].

17. V doterajšej rozhodovacej praxi nie je jednotný názor, či popri jednorazovom odškodnení podľa § 94 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ako úrazovej dávky úrazového poistenia zamestnávateľa, ktorú priznáva a vypláca pozostalému manželovi/manželke a nezaopatreným deťom

zomrelého zamestnanca Sociálna poisťovňa), sa pozostalé osoby môžu s úspechom domáhať priamo od zamestnávateľa náhrady nemajetkovej ujmy za neoprávnený zásah do súkromného života spôsobený smrťou blízkej osoby podľa § 11 a nasl. OZ [napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove 2Co/88/2017, uznesenie Krajského súdu v Trenčíne 6Co/30/2012 zo dňa 29.10.2013, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č.k. 4Co/40/2013 z 23.1.2014, rozsudky Krajského súdu v Košiciach č.k. 5Co/270/2007-201 zo dňa 1.10.2008 a 3Co/235/2012]. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie sa v tejto otázke prikláňa k prevládajúcemu názoru právnej praxe, podľa ktorého popri jednorazovom odškodnení pozostalých osôb podľa § 94 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. nie je vylúčené aj uplatnenie peňažného zadosťučinenia pozostalými osobami zomrelého zamestnanca proti zamestnávateľovi (ako zodpovednému subjektu) za nemajetkovú ujmu spočívajúcu v zásahu do ich osobnostných práv a rodinného života v dôsledku smrti blízkej osoby podľa ustanovení § 11, § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré je odôvodnené v záujme spravodlivého usporiadania porušených vzťahov predovšetkým v takých mimoriadne závažných prípadoch ak poskytnuté jednorazové odškodnenie v zmysle zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení nebude dostatočnou satisfakciou za vzniknutú ujmu v živote sekundárnych obetí v dôsledku smrti blízkej osoby (napr. rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne 4Co/40/2013 zo dňa 23.1.2014 a 4Co/201/2012, tiež rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/292/2009 zo dňa 7.12.2009 a ďalšie). Z pohľadu súčasnej právnej úpravy však ide o odlišný nárok, než je náhrada škody, tento nárok nevyplýva z pracovnoprávneho vzťahu zamestnanca a zamestnávateľa, ale vyplýva z občianskoprávnej zodpovednosti (v danom prípade žalobcu ako zamestnávateľa) za neoprávnený zásah do osobnostných práv a rodinného života podľa ust. § 11 a nasl. OZ, pričom aj keď ide o vzájomne prepojené nároky, nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je potrebné dôsledne rozlišovať od nárokov na náhradu škody vyplývajúcich z pracovnoprávneho vzťahu medzi zamestnávateľom a zamestnancom a pracovnoprávnej (objektívnej) zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú zamestnancovi pracovným úrazom, ktoré od 1.1.2004 majú povahu nárokov z úrazového poistenia pre prípad škody spôsobenej pracovným alebo služobným úrazom alebo chorobou z povolania a sú odškodňované podľa zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení [porov. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/160/2007 zo dňa 25.2.2009].

18. V danom prípade podľa názoru odvolacieho súdu žalobcovi nevznikol právny nárok na požadovanú regresnú náhradu voči žalovanému za peňažné zadosťučinenie podľa § 13 ods. 2 OZ poskytnuté pozostalej manželke zamestnanca ako sekundárnej obeť, resp. týmto plnením vzniknutú ujmu v majetkovej sfére žalobcu, ktorá nie je „škodou“ v zmysle pracovného práva a žalobcom uplatnený regresný nárok nevyplýva z pracovnoprávneho vzťahu zamestnanca a zamestnávateľa, pričom je zjavné, že absentuje aj priama (bezprostredná) príčinná súvislosť medzi zavineným porušením právnej povinnosti žalovaného pri plnení pracovných úloh a vznikom majetkovej ujmy na strane žalobcu, za ktorú žalovaný v žiadnom prípade nezodpovedá svojmu zamestnávateľovi (žalobcovi) v rámci pracovnoprávnej zodpovednosti, ani podľa Občianskeho zákonníka, a preto ani nemá právnu povinnosť k jej náhrade. Za neoprávnený zásah do osobnosti a práva na súkromný život pozostalých blízkych osôb spôsobený smrťou zamestnanca v dôsledku pracovného úrazu v danom prípade zodpovedá žalobca ako zamestnávateľ z titulu svojej objektívnej zodpovednosti, ktorého (ako zodpovedný subjekt) z tohto dôvodu postihujú aj občianskoprávne sankcie za neoprávnený zásah, pričom vzhľadom na znenie ust. § 420 ods. 2 veta druhá OZ priama občianskoprávna zodpovednosť žalovaného, ktorý ako zamestnanec žalobcu zavinil pracovný úraz, a ani jeho nepriama zodpovednosť (titulom regresnej náhrady), v zmysle platnej právnej úpravy nie je daná. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje aj na závery vyslovené v potvrdzujúcom rozsudku Krajského súdu v Košiciach 1Co/127/2016 zo dňa 15.3.2017 v súvisiacom súdnom spore, z odôvodnenia ktorého je zrejmé, že v danom prípade zo strany žalovaného nedošlo k excesu, konanie žalovaného v čase pracovného úrazu zamestnanca F. J. malo požadovanú súvislosť s výkonom činností žalovaného pre svojho zamestnávateľa (žalobcu), preto „priama občianskoprávna zodpovednosť žalovaného v 2. rade za náhradu nemajetkovej ujmy nie je daná“, z ktorého dôvodu súdy zamietli žalobu žalobkyne I. J. o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy proti žalovanému v 2. rade D. E. (v tomto konaní žalovaný) pre nedostatok jeho vecnej pasívnej legitímácie a nárok voči žalovanému v 1. rade A. B. C. – Deštrukprojekt so sídlom v Rožňave (v tomto konaní žalobca) bol vylúčený na samostatné konanie vedené na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 6C/36/2017.

19. Pokiaľ žalobca vo svojej odvolacej argumentácii namietal, že uplatnený nárok bol (mal byť) posúdený podľa ust. § 219 ZP, ani táto námietka nie je dôvodná, pretože toto ustanovenie ZP na prejednávany spor a riešený právny vzťah nemožno aplikovať. Zákoník práce v § 219 upravuje regresný nárok zamestnávateľa na úhradu poškodenému zamestnancovi poskytnutej náhrady škody voči tretej osobe,

a teda nie voči svojmu zamestnancovi, ktorá (tretia osoba) za túto škodu zodpovedá podľa osobitného predpisu, a to v rozsahu zodpovedajúcom miere tejto zodpovednosti (tretej osoby) voči poškodenému, ak nie je vopred dohodnuté inak. Zamestnávateľovi podľa tohto zák. ustanovenia vzniká regresný nárok voči tretej osobe uhradením škody, a to až do plnej výšky poskytnutej náhrady škody poškodenému zamestnancovi.

20. Vzhľadom na uvedené dôvody podľa posúdenia odvolacieho súdu žalobcom uplatnený nárok z hľadiska platného hmotného práva nemožno považovať za oprávnený a preukázaný, a preto odvolací súd napadnutý rozsudok v jeho vyhovujúcom výroku vo veci samej podľa ust. § 388 ZP zmenil tak, že žalobu v časti sumy 2.195,60 € s prísl. ako nedôvodnú zamietol.

21. Z dôvodu zmeny rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd zároveň rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1, 2 a § 255 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov celého konania, ktoré stranám vznikli v konaní pred súdom prvej inštancie i v odvolacom konaní, a to podľa všeobecnej zásady procesného úspechu tak, že žalovanému, ktorý mal v spore plný úspech, priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

22. Žalobca v podanom odvolaní nesúhlasil s rozhodnutím o trovách konania v napadnutom rozsudku (III. výrok), ktorým súd prvej inštancie priznal žalovanému ako úspešnejšej strane sporu nárok na pomernú náhradu trov konania podľa § 255 ods. 2 CSP, a žiadal náhradu trov konania žalovanému z dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 257 CSP nepriznať. Aplikácia ust. § 257 CSP prichádza do úvahy vo výnimočných prípadoch, keď sú naplnené predpoklady pre priznanie náhrady trov konania podľa všeobecného procesného princípu zodpovednosti za výsledok sporového konania, prípadne zodpovednosti za zavinenie, avšak súd dospieje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov konania účastníkovi celkom (alebo sčasti) neprizná. Musí ísť o prípad hodný osobitného zreteľa, pričom výnimočnosť prípadu môže spočívať v okolnostiach danej veci alebo (aj) v okolnostiach na strane účastníkov. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti pritom zákon bližšie nedefinuje, ale výklad ponecháva na súdnu prax. K dôvodom hodným osobitného zreteľa možno zahrnúť neprimeranú tvrdosť, podiel oboch strán na vzniku a priebehu sporu, povahu a okolnosti sporu, zložitost' doposiaľ neriešenej právnej problematiky, osobitné pomery strany sporu, či nízky príjem [porov. Števček, M. a kol.: Civilný sporový poriadok. Komentár, C.H. Beck v Prahe, 2016, str. 942]. Pri posudzovaní týchto kritérií treba mať na zreteli nielen požiadavku osobitosti, ale aj mimoriadnosti, čo znamená, že žiaden z týchto dôvodov sám o sebe nebude mať za následok automatickú aplikáciu ust. § 257 CSP. Je potrebné, aby sa takýto dôvod vyskytol v tak výnimočných súvislostiach, že činí obvyklé usporiadanie trov konania nespravodlivým. Odvolací súd v okolnostiach sporu, postojí strán v priebehu konania, ani v pomeroch na strane žalobcu (jeho dôchodkový vek, nepriaznivý zdravotný stav), na ktoré poukázal žalobca v podanom odvolaní, nevzhladol dôvody hodné osobitného zreteľa odôvodňujúce výnimočné nepriznanie náhrady trov konania žalovanému ako úspešnej strane sporu podľa ust. § 257 CSP ani v zmysle záverov rozhodovacej praxe (pozri napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo 17/2009, 5Cdo 67/2010, 3MCdo 46/2012). V danej veci žalobca proti žalovanému nedôvodne uplatnil nárok na regresnú náhradu škody, ktorého výška nebola závislá od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku, na vzniku sporu sa žalovaný nepodieľal, pričom okolnosti posudzovaného prípadu ani povaha sporu podľa názoru odvolacieho súdu nie sú ničím mimoriadne ani výnimočné, ktoré by odôvodňovali záver o prítomnosti dôvodov hodných osobitného zreteľa, za ktorých by bolo neprimerane tvrdé alebo nespravodlivé zaťažiť žalobcu povinnosťou nahradiť žalovanému trovy konania, ktoré účelne vynaložil na obranu svojich práv a mal v spore plný procesný úspech. O výške náhrady trov rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky: a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP). Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), a to v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Táto povinnosť neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného odvolania (§ 435 CSP).